



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІТ-ПРАВО

Галузь знань	12 Інформаційні технології
Шифр та назва спеціальності	126 Інформаційні системи та технології
Назва освітньо-професійної програми	Інформаційні системи в економіці та бізнесі
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права
Статус навчальної дисципліни	ОК-4 ОПІ Інформаційні системи в економіці та бізнесі
Форма навчання	Денна

Викладач



Тарасов Андрій Володимирович
Ст. викл. кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права, доктор філософії
taraandr2015@gmail.com;
+380 (96) 8659526

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	«ІТ-право» орієнтує на формування у здобувачів навичок щодо правильного застосування законодавства, що регулює ІТ відносини, аналізувати практичні казуси, освоєння основ ІТ-права, законодавства України, міжнародного законодавства, об'єкта, предмета дисципліни, освоєння навичок інформаційної безпеки, захисту авторських прав тощо.
Мета дисципліни	Мета навчальної дисципліни ознайомити здобувачів з основними проблемами правового регулювання ІТ відносин в Україні; ознайомити з нормативно-правовими актами, які регулюють ці відносини в Україні; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці, навчити результативно використовувати здобуті знання.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>ЗК-3. Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК-9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
Результати навчання	ПРН-8. Застосовувати правила оформлення проектних матеріалів інформаційних систем та технологій, знати склад та послідовність виконання проектних робіт з урахуванням вимог відповідних нормативно-правових документів для запровадження у професійній діяльності.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 5 кредитів ЄКТС (150 годин). Для денної форми навчання: лекції – 30 годин, практичні заняття – 24 годин, самостійна робота – 96 годин. Для заочної форми навчання: лекції – 10 годин, практичні заняття – 6 години, самостійна робота – 134 годин.
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1-му семестрі

Програма дисципліни

Тема 1.	Загальні положення про ІТ право. Поняття та характеристика «ІТ право», сфера дії та структура. Інформаційні технології та право. Види правовідносин, що виникають в ІТ сфері. Система джерел ІТ права, їх загальна характеристика. Співвідношення ІТ права та інших галузей права та галузей законодавства. Прогалини правового регулювання в ІТ сфері та способи їх подолання. Роль у регулюванні ІТ відносин судової практики. Гармонізація ІТ-права України з правом ЄС. Тенденції розвитку ІТ права (інтернет-речей, штучний інтелект, хмарні технології). Правове забезпечення інтернету речей в Україні в умовах євроінтеграції. Інформація: поняття та види. Персональні дані (GDPR), приватність і захист інформації. Права людини в ІТ сфері. Поведінка державних службовців у соціальних мережах. Право інтелектуальної власності для ІТ. Інформаційна безпека та загрози в ІТ сфері. Кібербезпека і протидія кіберзлочинності. Співпраця України із країнами ЄС у сфері кібербезпеки у період воєнного стану. Діджиталізація та інформаційне суспільство. Цифрове середовище. Мережа інтернет. Поняття мережі Інтернет.
Тема 2.	Правові аспекти провадження діяльності у сфері інформаційних технологій. Суб'єкти ІТ права: загальна характеристика. Правові засади та особливості відкриття ІТ-бізнесу в Україні. ІТ компанія як основний учасник провадження діяльності у сфері інформаційних технологій. Види ІТ компаній та послуг, які вони надають. Працівники сфери ІТ (програмісти): правовий статус. Види «працевлаштування» в ІТ сфері. Трудові договори та договори цивільно-правового (господарського) характеру. Умови в договорі, які свідчать про характер трудових відносин. Відмінні ознаки між цивільно-правовим договором та договором найму. Відповідальність за допуск працівника без укладення трудового договору. Найбільш поширені моделі структурування ІТ-бізнесу. Способи передачі приміщення та обладнання в користування підрядникам, що надають послуги з розробки програмного забезпечення. Правове

	регулювання стартапу в Україні. Правове регулювання цифрової речі (віртуального майна) в Україні. Правове регулювання інформаційної безпеки підприємства.
Тема 3.	Електронні документи та електронний документообіг. Поняття, ознаки та характеристика електронного документа. Правове регулювання електронних документів. Види електронних документів. Електронний документообіг: поняття, ознаки, суб'єкти, сфера застосування, умови функціонування. Порядок відправлення, передавання та одержання електронних документів. Правове значення. Електронний цифровий підпис: поняття, види, значення, сфера застосування.
Тема 4.	Електронна комерція. Поняття електронної комерції та електронної торгівлі. Види електронної комерції (B2B, B2C, C2C та інші). Функції електронної комерції. Правове регулювання електронної комерції. Міжнародно-правові документи у сфері електронної комерції. Національне законодавство у сфері електронної комерції. Суб'єкти електронної комерції; вимоги до продавця, покупця. Електронні магазини, електронні аукціони, електронні біржі, як учасники відносин у сфері електронної комерції. Порядок вчинення електронних правочинів. Договір публічної оферти. Розрахунки у сфері електронної комерції. Електронні гроші. Правове регулювання електронних грошей в Україні та ЄС. Поняття та ознаки електронних грошей, їх значення та правова природа. Види електронних грошей. Криптовалюта: поняття, ознаки, загальна характеристика, види. Крипто валюта, як продукт інформаційних технологій: поняття та ознаки. Правовий режим криптовалюти в Україні та закордоном. Проблеми правового регулювання. Віртуальні активи. Віртуальний актив: поняття та загальна характеристика.
Тема 5.	Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі. Міжнародні акти та національне законодавство про охорону авторських і суміжних прав у цифровому середовищі. Особливості розповсюдження та використання об'єктів авторського і суміжних прав у цифровому середовищі. Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав. Порядок реєстрації авторського права на комп'ютерну програму; використання товарного знаку в ІТ-праві; авторські права на створення комп'ютерного коду та програмного забезпечення; розробка програмного забезпечення: договір про виконання робіт і надання послуг. Використання майнових авторських і суміжних прав. Вільні публічні ліцензії, як підстава використання майнових авторських і суміжних прав у цифровому середовищі. Поняття, ознаки та характеристика вільних публічних ліцензій. Окремі види вільних публічних ліцензій. Види порушень авторських і суміжних прав у мережі Інтернет. Способи захисту авторських і суміжних прав у мережі Інтернет. Відповідальність власників веб-сайтів. Правові аспекти регулювання відносин у соціальних мережах. Відповідальність за розміщення недостовірної інформації на веб-ресурсі. Способи та проблеми збирання, фіксації доказів у Мережі Інтернет. Адміністрування адресного простору мережі Інтернет в Україні. Порядок реєстрації доменних імен в домені .UA. Суб'єкти цих відносин (реєстрант, реєстратор, адміністратор). Доменні імена, як об'єкт майнових прав у ІТ сфері. Захист доменного імені та бренду. Доменні спори. Проблеми доказовості в Інтернеті. Механізм блокування доступу до соціальних мереж. Захист права інтелектуальної власності на знаки для товарів та послуг у Facebook, YouTube, тощо. Юридична відповідальність за використання недостовірної інформації в мережі Інтернет.
Тема 6.	Договірні зобов'язання у цифровому середовищі. Загальна характеристика договорів у сфері ІТ. Договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про створення веб-сайтів та іншого програмного забезпечення. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Особливість приймання та оплати послуг з розробки програмного забезпечення. Перепони, які можуть виникнути в процесі діяльності

	ІТ-компанії (у тому числі іноземної ІТ-компанії, яка здійснює свою діяльність на території України). Договір про надання послуг - Service agreement. Договір (умови) про нерозголошення (конфіденційність) – NDA. Договори (умови) про не конкуренцію.
Тема 7.	Веб-портал ДІА. Інші інформаційні портали. Електронні реєстри. Єдиний державний веб-портал електронних послуг. Кабінет електронних сервісів. Електронний суд. Єдиний державний реєстр судових рішень. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб- підприємців та громадських формувань.
Тема 8.	Правовий режим ДІА-СІТІ: загальна характеристика, правове регулювання, сфера застосування. Загальні засади правового режиму Дія Сіті. Статус резидента Дія Сіті, вимоги до нього, порядок набуття та втрати статусу. Види діяльності, здійснення яких стимулюється шляхом створення правового режиму Дія Сіті. Працівники та гіг-спеціалісти резидентів Дія Сіті: правовий статус, права, обов'язки. Гіг-контракти: загальна характеристика, види, порядок укладення, зміст.
Тема 9.	Оподаткування сфери ІТ послуг. Стан правового регулювання та тенденції.
Тема 10.	Правові наслідки порушень у сфері ІТ. Цивільно-правова, адміністративно-правова та кримінально-правова відповідальність за порушення у сфері ІТ. Відшкодування недоговірної майнової шкоди завданої у сфері ІТ. Відшкодування моральної (нематеріальної) шкоди.
Тема 11.	Судова практика Європейського Союзу та України у сфері ІТ. Використання комерційних позначень без дозволу їх власників через мережу. Спори між власниками торговельних марок і власниками доменних імен.

Список рекомендованих джерел

1. Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін. ІТ ПРАВО. Львів: «Левада», 2017. 470 с.
2. ІТ-право: теорія і практика. За ред. Є.О. Харитоновна, О.І. Харитонової. Одеса: Фенікс, 2019. 472 с.
3. Тарасов А.В. Навчально-методичні рекомендації до вивчення дисципліни «ІТ-право». Одеса: ДУІТЗ, 2025. 72 с.
4. Бачинський Т. В., Радейко Р. І., Харитоновна О. І. Основи ІТ-права: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер. 2017. 208 с.
5. Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін. Інтелектуальне право України. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 609 с.
6. Баранов О. А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика. Київ : Едельвейс, 2014. 434 с.
7. Тарасенко Л.Л. Комп'ютерна програма, як об'єкт інтелектуального права. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів науково-практичної конференції. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. С. 251.
8. Борщ В. Ф. (2022). Правове регулювання обігу криптовалют: зарубіжний та вітчизняний досвід (Doctoral dissertation, Сумський державний університет).
9. Конституція України: Закон України від 28.06.1996, № 254к/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text> (дата звернення: 04.11.2024)
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003, № 435-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
11. Господарський кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
12. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971, № 322-VIII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
 13. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001, № 2341-III [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
 14. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984, № 8073-X [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> ; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>
 15. Податковий кодекс України від 02.12.2010, № 2755-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
 16. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948, № 995_015 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
 17. Європейська конвенція з прав людини від 04.11.1950, № 995_004 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
 18. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право від 20.12.1996, № 995_770 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text
 19. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24 липня 1971 року, № 995_a87 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text
 20. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022, № 2811-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n725>
 21. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992, №2657-XII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#n181>
 22. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003, № 851-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#n8>
 23. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» від 05.10.2017, № 2155-VII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>
 24. Закон України «Про електронну комерцію» від 03.09.2015, №675-VIII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
 25. Закон України «Про електронні комунікації» від 16.12.2020, № 1089-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#n161>
 26. Закон України «Про стимулювання цифрової економіки в Україні» від 15.07.2021, № 1667-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#n349>
 27. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації положень Закону України «Про стимулювання цифрової економіки в Україні» від 20.12.2021, № 1445 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-2021-п#n95>
 28. Закон України «Про хмарні послуги» від 17.02.2022, № 2075-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2075-20#Text>

29. Закон України «Про цифровий контент та цифрові послуги» від 10.08.2023, № 3321-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text>
30. Закон України «Про віртуальні активи» від 17.02.2022, № 2074-IX (станом на 16.01.2025 не набрав чинності) [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
31. Закон України «Про публічні електронні реєстри» від 18.11.2021, № 1907-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text>
32. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010, № 2297-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
33. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 01.12.2022, №2807-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>
34. Закон України «Про використання доменних імен у спеціальному публічному домені .gov.ua від 28.07.2023, № 3284-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3284-IX#Text>
35. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004, № 1629-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15/ed20181104#Text>
36. Електронний суд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wiki.court.gov.ua/pages/viewpage.action?pageId=6848551>
37. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб- підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://usr.minjust.gov.ua/content/help>
38. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua>

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нархування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 100 балів.</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D	Задовільно			
60-63	E				

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання	В	
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. Дозволяються пропуски занять з поважних причин (хвороба, академічна мобільність), які мають бути підтверджені документально. В такому разі навчання за погодженням деканату може відбуватися за індивідуальним графіком студента.

Умови зарахування пропущених занять: зарахування пропущених практичних/лабораторних занять здійснюється за умови виконання та захисту відповідних завдань.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі Положення про академічну доброчесність в університеті.

Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено.

Інші вимоги: Загальна оцінка з дисципліни – максимум 100 балів. У випадку отримання менше 60 балів, здобувач обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Інші умови: Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle.